

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **14 OKT. 2005**

J.nr.: 2004-0985-160
Sagsbehandler: LF
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 41

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af handicaptilgængeligheden på rådhuset i Århus Kommune

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport nr. 2 af dags dato vedrørende inspektionen den 27. april 2004 af handicaptilgængeligheden på rådhuset i Århus Kommune.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning (nr. 2)

Gammeltorv 14 OKT. 2005
Journalnr. 2004-0985-160 HA

Folketingets Ombudsmands

Inspektion

af

**rådhuset i
Århus Kommune**

den 27. april 2004

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 31. januar 2005 udsendte jeg opfølgingsrapport (nr. 1) om inspektion af handicaptilgængelighed på rådhuset i Århus Kommune den 27. april 2004.

Jeg har herefter modtaget breve af 12. april 2005 og 27. september 2005 fra Århus Kommune.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad. punkt 3 Generelle forhold vedrørende Århus Kommune og rådhuset

I den endelige rapport opfordrede jeg Århus Kommune til – ud over de specifikke forhold som var behandlet i rapporten – at foretage en mere systematisk gennemgang af rådhuset med henblik på at afdække og om muligt at afhjælpe de åbenbare tilgængelighedsproblemer der er i rådhuset.

Århus Kommune har i brevet af 12. april 2005 oplyst at kommunen har valgt at foretage en systematisk gennemgang af rådhuset med henblik på at kortlægge de behov for ændringer, der måtte være af hensyn til bevægelseshæmmede og i øvrigt ansatte og besøgende med et handicap. Arbejdet hermed forestås af en arbejdsgruppe med deltagelse af Dansk Center for Tilgængelighed, Stadsarkitektens Kontor og Ejendomsforvaltningen.

I brevet af 27. september 2005 har Århus Kommune oplyst at kortlægningen nu er gennemført og foreligger i en kladde. Dansk Center for Tilgængelighed er invite-

ret til en drøftelse af det videre forløb. Det er kommunens hensigt at de indsamlede data skal kunne anvendes i relation til Dansk Standards mærkningsordning.

Århus Kommune har oplyst at jeg fortsat vil blive orienteret om arbejdet.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer yderligere orientering om det videre arbejde.

Ad. punkt 4.1.1 og 4.1.2. Handicapparkeringspladsen ved hovedindgang på Rådhuspladsen og ved indgangen på Park Allé

I opfølgingsrapporten af 31. januar 2005 tog jeg til efterretning at kommune havde oplyst at handicapparkeringspladserne ville blive udvidet til 3.5 m i bredden.

Jeg lægger til grund at dette arbejde nu er udført.

Jeg gik i den endelige rapport ud fra at Århus Kommune ville overveje eventuelle muligheder for at udjævne belægningen fra handicapparkeringspladserne til indgangene.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at et skitseprojekt/forhandlingsoplæg som bl.a. omfatter opretning af brosten ved forpladsen og ved Tårnindgangen er under forberedelse til Kulturarvsstyrelsen.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer orientering om hvad der videre sker.

Ad. punkt 4.2.1. Hovedindgangen

I den endelige rapport henstillede jeg at kommunen undersøgte mulighederne for at gøre døren lettere at åbne.

Århus Kommune har oplyst at Ejendomsforvaltningen fra "handicappuljen" har fået bevilget 575.000 kr. til bl.a. undersøgelsen og udarbejdelsen af skitseprojektet til ændret dørindretning ved Hovedindgang og Tårnindgang. Formålet er at beskrive forslag til mekanisk døråbning.

Jeg har noteret mig det oplyste og jeg udbeder mig underretning om hvad der videre sker vedrørende ændret dørindretning.

I opfølgingsrapporten af 31. januar 2005 anførte jeg følgende om rampen fra Trafikhallen op til Rådhushallen:

"Jeg har ikke præcist kendskab til rampens hældning, men jeg husker – og har noteret den – som en meget stejl rampe. For bevægelseshæmmede (f.eks. kørestolsbrugere) er det af afgørende betydning så vidt muligt at være selvhjulpne og ikke skulle anmode om hjælp til at færdes. Specielt ved dette centrale adgangssted til rådhusets lokaler – der også fører til byrådsalen – er det efter min opfattelse meget problematisk (blot) at henvise til at der er personale til stede som kan tilkaldes, og som er indstillet på at yde hjælp til bevægelseshæmmede til at forcere rampen. Hertil kommer at kravene (de nutidige) til rampens hældningsgrad ikke alene sigter til vanskeligheder med at komme op ad rampen. Nedkørslen kan udgøre en vis fare bortset fra at det kan opfattes som ydmygende for en bevægelseshandicappet med sin kørestol at skulle 'suse' ud i forhallen ved nedkørslen med relativ høj hastighed. Jeg bemærker hertil at der ikke ved det sted hvor nedkørslen påbegyndes, umiddelbart ses at være mulighed for (på en værdig måde) at tilkalde vagtpersonale til hjælp. Også på den baggrund henstiller jeg til Århus Kommune – eventuelt sammen med Kulturarvsstyrelsen – på ny overveje hvorledes adgangsforholdene her kan gøres acceptable for bevægelseshæmmede."

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at det ovennævnte skitseprojekt/forhandlingsoplæg til Kulturarvsstyrelsen bl.a. omfatter udjævning af rampen i Trafikhallen.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer orientering om hvad der videre sker.

Ad. punkt 4.3.2. Skranke/modtagelsesområde i Kommune Information og Hovedkassen.

I den endelige rapport henstillede jeg til kommunen at foretage ændringer i skranke/modtagelsesområdet i Kommune Information og Hovedkassen der gjorde det muligt for kørestolsbrugere f.eks. at udfylde papirer og betjene en dankortterminal på tilfredsstillende vis.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at spørgsmålet om skranken og højde til en skrivepult indgår i det omtalte skitseprojekt/forhandlingsoplæg til Kulturarvsstyrelsen.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer orientering om hvad der videre sker.

Ad. punkt 4.4 Byrådssalen

I den endelige rapport henstillede jeg til kommune at løse problemet med adgang til byrådssalen.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at der udarbejdes et skitseprojekt med henblik på etablering af ændret adgangsforhold mellem Vandrehal og Byrådssalen. Der sigtes mod at etablere ligeværdig adgang mellem de to lokaler ved hjælp af en liftløsning (pris 300.000 kr.)

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning om hvad der videre sker.

Ad punkt 4.5.1. Elevator i rådhushallen

I opfølgingsrapport af 31. januar 2005 anførte jeg følgende:

"Jeg bekræfter at det efter min opfattelse – omstændighederne taget i betragtning – er tilstrækkeligt at dørbredden i en af rådhusets elevatorer har en tilfredsstillende bredde der gør det muligt for kørestolsbrugere at kunne komme frem til alle etager i rådhuset.

Jeg er opmærksom på at det ikke er muligt at ombygge elevatorstolene i Trafikhallen således at der herved opnås tilfredsstillende forhold. Jeg er også opmærksom på at udgifterne hertil er af en sådan størrelse at det ikke kan afholdes inden for forvaltningens almindelige driftsbudget. Jeg har således forståelse for at etablering af tilfredsstillende forhold kræver en særskilt anlægsbevilling, og at beslutning om noget sådant må overvejes i forbindelse med overvejelser om realisering af andre udgiftskrævende ønsker.

Jeg går imidlertid ud fra at Århus Kommune er enig i at det er påtrængende at der sker denne forbedring af adgangsforholdene til meget store dele af rådhusets lokaler, og at gennemførelsen af et sådant projekt vil have væsentlig betydning ikke blot for besøgende til rådhuset og ansatte på rådhuset, men også som et led i understregningen af betydningen af projektet "Tilgængelighed for alle i Århus Kommune" og udmøntningen af projektet."

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at et skitseprojekt om etablering af elevatoranlæg centralt placeret i forhold til hovedindgangen af trafikpladsen er under udarbejdelse (pris 200.000 kr.).

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning om hvad der videre sker.

Ad punkt 4.5.2. Elevator ved indgangen på Park Allé

I opfølgingsrapporten af 31. januar 2005 anførte jeg følgende:

”Ved indgangen til Park Allé er yderligere en elevator som fører op til rådhusets 2. etage. Herudover er der ved rådhusårnet tre elevatorer. To af disse fører til 5. etage, den sidste fører helt op i tårnet.

Tilkaldeknappen til elevatoren ved indgangen på Park Allé er placeret til venstre for elevatordøren på væggen. Knappens nøjagtige højde blev ikke opmålt i forbindelse med inspektionen, men den er placeret lidt højere end håndtaget til elevatorens dør.

Døren til elevatoren er tung og åbner udad. Der er ikke monteret tilbagetrækshåndtag, og den tilstedeværende kørestolsbruger kunne ikke ved egen hjælp lukke døren bag sig. Det blev oplyst at døren kan indstilles til at lukke automatisk.

Betjeningspanelet i elevatoren er lodret og er udformet i messing. Panelet er placeret forholdsvis tæt ved elevatorens ene hjørne. Den øverste knap er placeret i en højde af ca. 150 cm fra gulvet. Panelet er forsynet med etageangivelse i tal. Tallene er nedfældet som profiltal og vil formentlig kunne håndlæses af blinde og svagsynede da angivelserne er enkelte tal henholdsvis teksten ”Stop” og ”Hjælp”. Etageknapperne og knapperne for ”Stop” og ”Hjælp” er ophøjede.

Elevatoren er beklædt med mørkt lakeret træ indvendigt og er oplyst af en sparepære uden skærm.

Jeg henviste til at Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler at betjeningsknapper der tilkalder elevatorer, bør sidde i ca. en meters højde på væggen ved siden af elevatordøren. Denne elevator lever for så vidt angår betjeningspanelet og tilkaldeknappen ikke op til de krav der i dag følger af bygningsreglementet, eller til de nævnte krav i DS 3028:2001 og Dansk Center for Tilgængeligheds anbefalinger. På grund af bygningens opførelsestidspunkt og karakteren af den nævnte standard er der ikke tale om ulovlige forhold. Det er imidlertid meget utilfredsstillende at elevatorforholdene i rådhuset i en by af Århus' størrelse i praksis afskærer en stor gruppe handicappede fra at bevæge sig rundt i rådhuset ved egen hjælp eller væsentligt vanskeliggør sådan bevægelse. Jeg henstillede på denne baggrund til kommunen at gennemgå elevatorens betjeningspaneler med henblik på at sikre at panelerne lever op til de nævnte krav. Jeg bad om underretning om hvad min henstilling gav anledning til.

Jeg gik desuden ud fra at kommunen ville indstille døren således at den lukker automatisk.

Belysningen i elevatoren er helt utilstrækkelig, og elevatoren er efter min opfattelse ubehagelig mørk selv for personer med normalt syn. Jeg gik ud fra at kommunen vil installere en mere hensigtsmæssig belysning. Jeg bad om underretning om hvad min henstilling gav anledning til.

Århus Kommune har oplyst at kommunen vil vurdere betjeningspanelernes udformning og placering, og såfremt det er muligt, vil der blive integreret virkemidler der gør betjeningspanelerne lettere at håndaflese.

Kommunen vil etablere dørlukkere på yderdørene såfremt det er muligt.

Jeg har noteret mig det oplyste, og jeg udbeder mig underretning om hvad der videre sker vedrørende disse spørgsmål – også vedrørende spørgsmålet om forbedring af belysning som Århus Kommune ikke har forholdt sig til i brevet af 20. december 2004.”

I brevet af 27. september 2005 er elevatoren ved indgangen på Park Allé ikke specifikt omtalt. Det er uklart for mig hvad der eventuelt er foretaget og hvad der eventuelt vil blive foretaget.

Jeg anmoder Århus Kommune om at oplyse herom.

Ad punkt 4.6.2. Trappen til Turist Århus

I den endelige rapport bad jeg kommunen om at oplyse om eventuelle planer for markering med kontrastfarve på trinfor kanter af trappen til Turist Århus.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at spørgsmålet om markering med kontrastfarve på trappefor kanterne indgår i det omtalte skitseprojekt/forhandlingsoplæg til Kulturarvsstyrelsen.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer underretning om hvad der videre sker.

Ad punkt 4.7. Gangarealer

I den endelige rapport henstillede jeg at lysforholdene i gangarealerne blev gennemgået.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at der er sket en forhøjelse af lysstyrken.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 4.8.2. Handicapoiletet på parterreetagen

I den endelige rapport henstillede jeg at handicapoiletets indretning blev ændret så det i videst muligt omfang blev bragt i overensstemmelse med anbefalingerne fra Dansk Standard om indretning af handicapoiletter.

Århus kommune har oplyst at der er etableret større vendediameter i handicapoiletet.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Århus Kommune har i brevet af 27. september 2005 oplyst at der på forpladsen er etableret et tilkald på gelænderet ved handicapparkeringspladsen og at kommune vil foretage en kortlægning af tilgængeligheden generelt til de kommunale administrationsbygninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

5. Opfølgning

Jeg beder Århus Kommune om at sende de udtalelse mv. som jeg har bedt om direkte til mig.

6. Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Århus Kommune, Dansk Center for Tilgængelighed, Center for Ligebehandling af Handicappede, Erhvervs- og Boligstyrelsen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef